

ATT KOMBINERA ARBETE OCH FAMILJ: KVINNORS OCH MÄNS ARBETSARRANGEMANG

Framtidsutsikter på sysselsättningsområdet

Under sommaren och hösten 1998 genomförde Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor en omfattande undersökning i EU:s 15 medlemsstater och Norge om framtidsutsikterna på sysselsättningsområdet. Vem vill arbeta? När och varför? Dessa var undersökningens huvudfrågor, och de ställdes till människor som just nu förvärvsarbetar eller som har för avsikt att träda in på arbetsmarknaden under de närmaste fem åren. I denna skrift sammanfattas undersökningens viktigaste resultat om deltagandet i betalt arbete samt önskemålen inför framtiden hos de kvinnor och män som lever i parförhållanden.

Nyckelresultat

- Mer än två tredjedelar av dem som förvärvsarbetar i Europeiska unionen och Norge är gifta eller lever tillsammans med en partner. Beslut som rör deltagande på arbetsmarknaden och antal arbetstimmar berör därför inte endast den enskilde individen, utan också hans eller hennes partner.
- Det kombinerade antalet totala timmar per vecka som båda parter i ett par ägnar åt betalt arbete uppgår till 62 timmar. Par med ekonomiska svårigheter ägnar betydligt mindre tid (53 timmar) åt betalt arbete än par som anser sig välbeställda (66 timmar).
- Att det finns barn i hushållet har en relativt liten inverkan på antalet timmar som ägnas åt förvärvsarbete, även om det i en av fyra barnfamiljer är mannen som arbetar heltid och kvinnan deltid.
- I en stor andel av hushållen (43 procent) finns endast en familjeförsörjare, i de allra flesta fallen är det mannen.
- Nästan en tredjedel (31 procent) av paren säger att de skulle föredra en modell där mannen arbetar heltid och kvinnan deltid, men den modellen tillämpas för närvarande endast av 20 procent av paren.
- Ett betydande antal par (16 procent) hävdar att de skulle vilja att båda parter arbetade deltid. I dag är det dock endast 2 procent som tillämpar denna modell.
- Som kontrast till den aktuella situationen säger män och kvinnor att de skulle föredra en mer jämlik fördelning av betalt arbete inom paret. Majoriteten män och kvinnor anser att det inte bara är mannen som bör förvärvsarbete, utan också kvinnan.

EUROPEISKA FONDEN
för förbättring av levnads- och arbetsvillkor

Vilka val gör familjerna mellan de olika krav som ställs på deras tid inom olika arbets- och livssfärer i det moderna Europa? Och mer specifikt: Hur kommer de män och kvinnor som lever tillsammans överens om hur stor tid som skall ägnas åt tillvarons olika områden, och om vem som skall göra vad?

Det är allmänt erkänt att ensamhushåll och ensamstående föräldrar blir allt vanligare i Europa. Men huvudlinjen i undersökningen "Framtidsutsikter på sysselsättningsområdet" koncentrerar sig på hur två parter i ett par delar upp sitt förvärvsarbete. Detta är en fråga som är relevant för majoriteten av den arbetande befolkningen, med tanke på att mer än två tredjedelar av de förvärvsarbetande i EU och Norge antingen är gifta eller lever med en partner.

Kvinnor som förvärvsarbetar: aktuella och framtida scenarier

Omkring hälften av alla kvinnor mellan 16 och 64 år i EU:s 15 medlemsstater och Norge är för närvarande förvärvsarbetande. Den kvinnliga sysselsättningsgraden varierar avsevärt från land till land, från mindre än 30 procent i Spanien till över 70 procent i Danmark, Sverige och Norge. Två tredjedelar av de förvärvsarbetande kvinnorna är gifta eller lever med en partner, en tredjedel är ensamstående.

Vad gäller typ av arbete är det endast drygt hälften (58 procent) av de kvinnor som är gifta eller lever i samboförhållanden som arbetar heltid, medan 41 procent arbetar deltid ⁽¹⁾. Heltidsarbete är däremot mycket mer utbrett bland ensamstående kvinnor (71 procent).

Nästan alla partner till de arbetande kvinnor som är gifta eller sambor förvärvsarbetar, i huvudsak på heltid. Endast en liten andel av de arbetande kvinnornas partner (13 procent) saknar förvärvsarbete, på grund av att de är arbetslösa, fortfarande studerar eller redan är pensionerade. Vidare är det mycket få heltidsarbetande kvinnor (3 procent) som lever med en person som arbetar deltid.

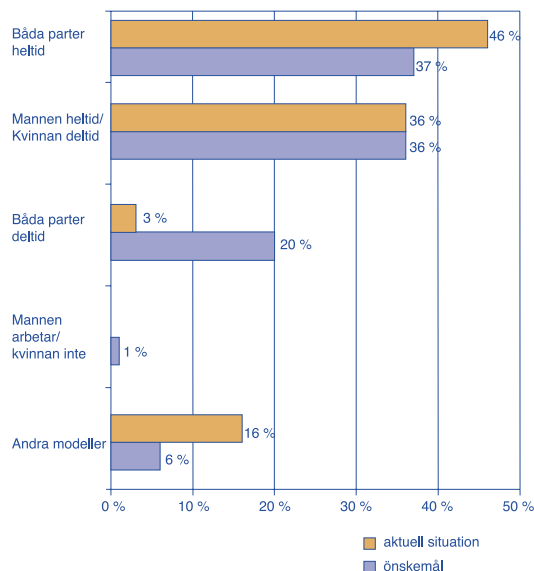
Den stora majoriteten förvärvsarbetande kvinnor (se figur 1) som är gifta eller bor tillsammans med en partner ingår i någon av följande två kategorier:

- *Båda parter arbetar heltid:* detta gäller nästan hälften (46 procent) av fallen.
- *Kvinnan arbetar deltid och hennes partner heltid:* detta gäller 36 procent av fallen.

(1) Siffrorna har avrundats uppåt eller nedåt till närmaste heltal, varför summan av procenttalen inte alltid blir 100. Notera att endast de svarande som fullständigt besvarade de aktuella frågorna har beaktats i siffrorna.
 (2) De övriga modellerna är: mannen arbetar deltid/kvinnan heltid; mannen saknar förvärvsarbete/kvinnan förvärvsarbetar; båda parter saknar förvärvsarbete.

Det bör noteras att de data som presenteras i figur 1 endast avser de kvinnor som just nu förvärvsarbetar. När det gäller den aktuella situationen saknas därför siffror för kombinationen "mannen arbetar, inte kvinnan". Däremot ingår denna kombination i önskemål för framtiden. Vi kommer att beakta synen hos de kvinnor som för närvarande inte förvärvsarbetar i ett senare avsnitt, där parens situation granskas.

Figur 1 Situationen för de förvärvsarbetande kvinnor som är gifta eller bor tillsammans med en partner ⁽²⁾

Det finns en mängd skäl som driver kvinnor till att förvärvsarbete: både personliga, såsom behovet av att tjäna pengar, och samhällsliga, såsom tillgången till barnomsorg, det sociala trygghetssystemets fördelar och rådande kulturella värderingar. Men även om majoriteten av de förvärvsarbetande kvinnorna skulle vara nöjda om båda parter fortsatte att arbeta, visar de i allmänhet klara önskemål om att minska antalet arbetstimmar, både för sig själva och för sin partner. De mest slående skillnaderna mellan nuvarande situation och uttalade önskemål återfinns i följande modeller:

Båda parter arbetar heltid: Trots att 46 procent av de arbetande kvinnorna och deras partner för närvarande väljer den här modellen, är det endast 37 procent av dessa kvinnor som säger sig föredra detta arrangemang.

Båda parter arbetar deltid: Endast 3 procent av de kvinnor som arbetar och har en partner tillämpar för närvarande denna arbetsorganisation, men 20 procent skulle vilja göra det. Betecknande nog skulle en relativt stor andel män (17 procent) också vilja ha denna arbetsmodell inom familjen.

Vad gäller kombinationen ”*mannen arbetar heltid, kvinnan deltid*”, ligger den nuvarande frekvensen helt i linje med kvinnornas önskemål – åtminstone på aggregerad nivå. 36 procent av de arbetande kvinnor som är gifta eller bor med en partner har ett sådant arrangemang, och ungefär lika många säger att de föredrar den modellen.

Mycket få av dessa kvinnor (2 procent) skulle välja att helt avstå från betald sysselsättning. På samma sätt säger förhållandevis få (5 procent) att de skulle vilja se sin partner i den situationen – vilket står i kontrast till det aktuella läget, där 13 procent av kvinnornas partner saknar förvärvsarbete.

Undersökningens resultat avslöjar att majoriteten av de förvärvsarbetande kvinnor som är gifta eller sambor har en partner som också har ett betalt arbete. I allmänhet är de nöjda med modellen att båda är familjeförsörjare. I jämförelse med den nuvarande situationen visar emellertid arbetande kvinnor ett mindre intresse för heltidsarbete och ett större intresse för deltidarbete – både för sig själva och sina partner.

Män som förvärvsarbetar: aktuella och framtida scenarier

Den aktuella sysselsättningsgraden för män är i allmänhet högre än för kvinnor. I EU:s 15 medlemsstater och Norge har för närvarande 71 procent av alla män mellan 16 och 64 år ett betalt arbete. Den manliga sysselsättningsgraden uppvisar färre variationer mellan länderna än vad den kvinnliga gör. I likhet med tendensen för arbetande kvinnor är två tredjedelar (70 procent) av de förvärvsarbetande männen gifta eller sambor och 30 procent ensamstående.

En stor majoritet av de förvärvsarbetande männen arbetar heltid; den andel som arbetar deltid uppgår endast till 9 procent. Intressant nog är deltidarbete mer utbrett bland ensamstående män (17 procent) än bland män som är gifta eller sambor (5 procent), vanligen för att de förra ofta är studenter som deltidarbetar vid sidan om studierna.

När det gäller den aktuella uppdelningen av betalt arbete mellan två parter kan tre dominerande kategorier skönjas (figur 2):

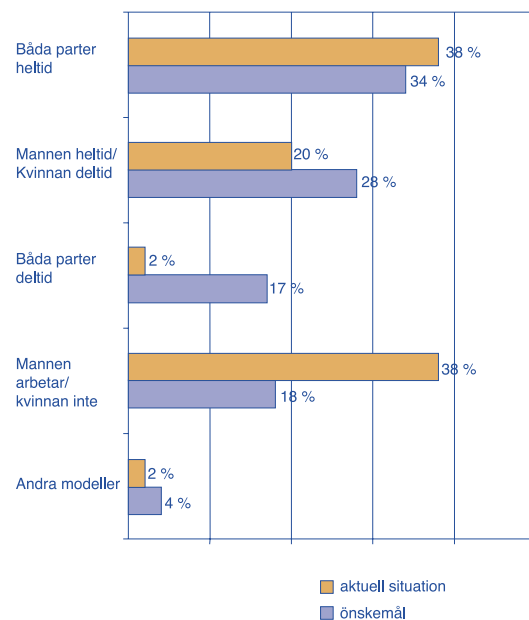
- *Båda parter arbetar heltid*: detta gäller 38 procent av de förvärvsarbetande män som är gifta eller sambor.
- *Mannen förvärvsarbetar (antingen heltid eller deltid), men inte kvinnan*: detta gäller 38 procent av männen.
- *Mannen arbetar heltid och hans partner deltid*: detta gäller för 20 procent av de förvärvsarbetande männen.

Denna uppdelning av betalt arbete stämmer dock inte alls överens med männens önskemål:

- Även om 38 procent av de förvärvsarbetande männen har en partner som inte alls utför något betalt arbete, är det endast 18 procent som säger att de föredrar en sådan modell. Det innebär att de flesta män skulle vilja att deras makar eller partner hade ett betalt arbete.
- Även om endast 2 procent av de förvärvsarbetande männen arbetar deltid och har en partner som också arbetar deltid, förklarar 17 procent att de skulle föredra denna modell. Det ligger i linje med den andel kvinnor (20 procent) som skulle vara intresserade av denna arbetsfördelning inom paret.

I allmänhet skulle en majoritet (81 procent) av de förvärvsarbetande männen föredra att deras fruar eller partner hade ett betalt arbete, och i den här undersökningen uttrycker de en större önskan om att partnern skulle arbeta deltid (45 procent) än heltid (35 procent). Endast en liten minoritet av de arbetande männen vill att kvinnan inte arbetar alls. Vad gäller dem själva föredrar de flesta män som är gifta eller sambor ett heltidsarbete (76 procent). En förhållandevis stor andel av männen (22 procent) skulle föredra att arbeta deltid.

Figur 2 Situationen för de förvärvsarbetande män som är gifta eller bor tillsammans med en partner

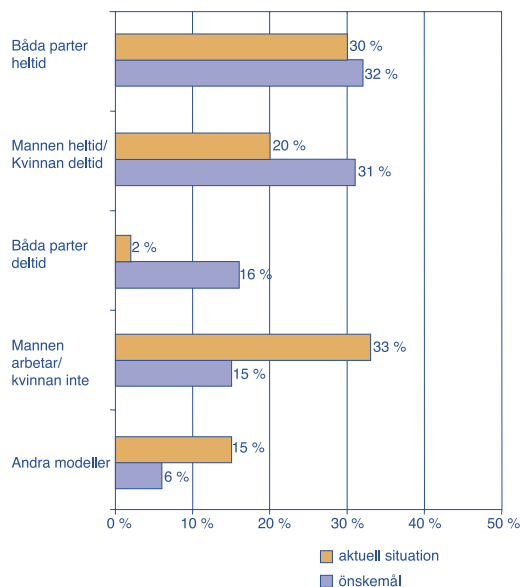

Arbetsmönster och parens önskemål

I de föregående två avsnitten studerade vi den individuella synen hos förvärvsarbetande kvinnor och män som är gifta eller bor tillsammans med en partner. På aggregerad nivå ligger mäns och

kvinnors svar i stor utsträckning i linje med varandra – inte endast vad gäller aktuell sysselsättningsstatus och arbetstid, utan också i fråga om deras motsvarande önskemål. Genom att kombinera männens och kvinnornas svar kan vi få en bild av dagens arbetsmönster bland par och parens önskemål inför framtiden.

Figur 3 Arbetsmönster bland män och kvinnor i parförhållanden

Beräkningsgrund: Samtliga par.

Utifrån undersökningens resultat kan vi identifiera fyra typer av sysselsättningsmodeller för par som är betydande både i antal och politiskt sett:

- **Båda parter arbetar heltid:** Tillämpas just nu av 30 procent av paren i EU och Norge. Endast något fler (32 procent) säger att de skulle föredra denna modell i framtiden. Men de par som uttrycker denna önskan är intressant nog inte nödvändigtvis samma par som tillämpar den för närvarande.
- **Mannen arbetar heltid och kvinnan deltid:** För närvarande arbetar 20 procent av paren enligt denna modell. En större andel (31 procent) uttrycker en önskan om att arbeta på det här sättet i framtiden.
- **Båda parter arbetar deltid:** Även om en mycket liten andel av paren (2 procent) för närvarande väljer den här arbetskombinationen säger en betydligt högre andel (16 procent) att de skulle föredra detta mönster.
- **Mannen förvärvsarbetar, men inte kvinnan:** Tillämpas för närvarande av en tredjedel av paren. Endast 15 procent skulle föredra detta arrangemang i framtiden.

I allmänhet visar undersökningens data att de allra flesta paren i EU och Norge skulle föredra att båda

parter hade ett betalt arbete. Som en kontrast till den aktuella situationen finns det också ett tydligt intresse för mer deltidarbete, i huvudsak för kvinnor men också för män.

Nivåer av tillfredsställelse

Siffrorna här ovan ger endast information om vilka arbetsmodeller paren tillämpar eller föredrar, men de talar inte om i vilken utsträckning paren är nöjda med de arrangemang de valt eller i vilken utsträckning de skulle föredra andra typer av arbetstidsuppdelning och deltagande på arbetsmarknaden.

Mer detaljerade analyser visar att den aktuella situationen ofta – men inte alltid – motsvarar parens preferenser när båda parter har en betald sysselsättning.

När *båda parter arbetar heltid* är mer än hälften av paren (55 procent av männen och 55 procent av kvinnorna) nöjda med det arrangemanget. Övriga 45 procent skulle föredra andra modeller: en av fem skulle vilja att mannen arbetade heltid och kvinnan deltid, och en av sju skulle välja att båda parter arbetade deltid.

Ett liknande mönster kan konstateras om *mannen arbetar heltid och kvinnan deltid*. Återigen säger mer än hälften av de svarande (62 procent av kvinnorna och 55 procent av männen) att de är nöjda med denna fördelning. När det gäller framtida önskemål inom denna grupp säger endast 12 procent av kvinnorna och 11 procent av männen att de skulle vilja att båda parter arbetade heltid, och en ännu mindre andel (2 procent av kvinnorna och 9 procent av männen) att mannen arbetade heltid och kvinnan stod utanför arbetsmarknaden. Ett förhållandevis stort antal – ett av sex par – skulle välja att båda parter arbetade deltid. Lockelsen med denna modell tycks öka om en partner redan arbetar deltid.

När *båda parter arbetar deltid* verkar paren vara mycket nöjda med detta arrangemang. Två tredjedelar av de svarande i denna grupp har lyckan att arbeta på det sätt som de föredrar. För närvarande arbetar endast 2 procent av alla par enligt denna typ av arbetstidsmodell, medan 16 procent säger att de skulle välja den framför andra modeller.

Går vi vidare och tittar på de par där *mannen förvärvsarbetar, men inte kvinnan*, säger mindre än hälften (40 procent av kvinnorna och 33 procent av männen) att det är vad de föredrar. Andra modeller som förordas i denna grupp är att *mannen arbetar heltid och kvinnan deltid* (29 procent av kvinnorna och 20 procent av männen), att *båda parter arbetar heltid* (19 procent av männen och 17 procent av kvinnorna) och att *båda parter arbetar deltid* (12 procent av männen och 7 procent av kvinnorna).

Mycket få av de svarande (färre än 20 procent) är nöjda med de situationer där *mannen inte förvärvsarbetar* eller *kvinnan arbetar fler timmar än*

mannen. I allmänhet är män och kvinnor överens om att det är mer önskvärt att mannen har ett betalt arbete och att han åtminstone har samma veckoarbetstid som sin fru eller partner.

Könsskillnader

I nuläget finns det fortfarande betydande könsspecifika skillnader, när det gäller arbets- och arbetstidsfördelning bland män och kvinnor som lever i parförhållanden. Det är inte bara så att män som är gifta eller sambor oftare har en betald sysselsättning än sin partner, de arbetar också i allmänhet fler timmar. Dessa könsspecifika skillnader framgår också av parens önskemål, dock i mindre utsträckning. I jämförelse med den aktuella situationen anses det önskvärt att kvinnorna deltar på arbetsmarknaden i större utsträckning. Det finns ett ökat intresse för deltidsarrangemang för kvinnor, men också ett betydande intresse för deltidsarbete för män. Allmänt sett avslöjar studien att de flesta par skulle föredra en mer jämlik fördelning av deltagandet på arbetsmarknaden och av arbetstiden. Dessutom överensstämmer männens och kvinnornas önskemål i anmärkningsvärt stor utsträckning.

Det kombinerade antalet arbetstimmar inom hushållet

I EU och Norge finns ca 66 miljoner par där minst en part har ett betalt arbete. I mer än hälften av dessa par (57 procent) finns två familjeförsörjare. Bland de återstående 43 procenten finns endast en förvärvsarbetande person – vanligen mannen, även om kvinnan är ensam familjeförsörjare i 8 procent av fallen (på grund av att mannen studerar, är arbetslös eller pensionerad).

Undersökningen visar att skillnaden mellan parens nuvarande sammanlagda veckoarbetstid (62 timmar) och den arbetstid de föredrar (61 timmar) är mycket liten. Det betyder inte att alla förvärvsarbetande par

är nöjda med den aktuella situationen; när ekonomiska överväganden och familjestorlek beaktas är skillnaderna mellan nuläge och önskemål i själva verket avsevärda, skillnader som inte återspeglas i de aggregerade siffrorna.

Endast en tredjedel av paren är mer eller mindre nöjda med sina nuvarande gemensamma arbetsarrangemang. En fjärdedel av paren skulle vilja utöka sina arbetstimmar med mer än fem timmar i veckan, medan 41 procent skulle vilja minska dem med mer än fem timmar i veckan.

Som tabell 1 visar finns det ett nära samband mellan båda parternas veckoarbetstimmar och deras ekonomiska situation. Nästan hälften av paren (46 procent) anser sig själva "välbeställda": i denna grupp ingår ett stort antal par där båda parter har ett heltidsarbete, och de arbetar också det största antalet kombinerade timmar (66 timmar). Ungefär lika många (47 procent) säger att de "precis klarar sig": i denna grupp är arbetstiden sju timmar kortare än i den första gruppen (59 timmar). Det är inte överraskande att det ofta endast finns en familjeförsörjare i gruppen med ekonomiska svårigheter (7 procent av det totala antalet par); denna grupp vill öka sin sammanlagda veckoarbetstid med i snitt 11 timmar.

Barnens roll i hushållet

Majoriteten av de gifta paren och samboparen (70 procent) har egna barn som fortfarande bor hemma: 24 procent har barn som är under sex år, 45 procent har barn som är sex år eller äldre, och återstående 30 procent har antingen inte skaffat barn ännu eller också har deras barn flyttat hemifrån.

Att det finns barn i hemmet har överraskande nog en mycket liten inverkan på hur många kombinerade timmar som ett par ägnar åt betald sysselsättning,

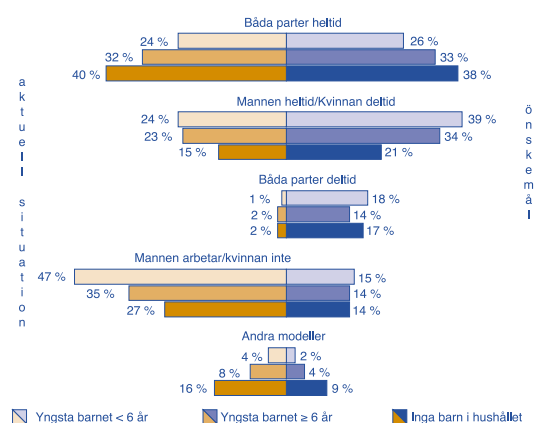
Tabell 1 Hushållets kombinerade antal arbetstimmar

	Aktuell situation	Önskemål
Alla par	62 t	61 t
<i>Ekonomisk situation</i>		
● välbeställd	66 t	61 t
● klarar sig precis	59 t	61 t
● har svårigheter	53 t	64 t
<i>Barn i hushållet</i>		
● Yngsta barnet < 6 år	59 t	61 t
● Yngsta barnet ≥ 6 år	63 t	61 t
● Inga barn i hushållet	63 t	61 t

Beräkningsgrund: Par med åtminstone en part med betalt arbete.

och det oavsett om det handlar om det aktuella eller det önskvärda antalet arbetstimmar (se tabell 1). Par med barn under sex år uppvisar det lägsta antalet timmar som ägnas åt betalt arbete, och de skulle vilja utöka sin arbetstid något (från 59 till 61 timmar). Det kan förklaras av det faktum att många kvinnor i den här gruppen inte förvärsarbetar över huvud taget, men skulle vilja vara en del av arbetskraften – åtminstone i form av ett deltidsjobb. I övriga pargrupper – de med äldre barn eller inga barn som bor hemma – arbetar båda parter tillsammans marginellt fler timmar per vecka (63 timmar). Dessa par skulle vilja minska arbetstiden något (till 61 timmar).

Figur 4 Arbetsmönster bland män och kvinnor i parförhållanden

Beräkningsgrund: Par med minst en förvärsarbetande part.

Trots att skillnaderna mellan par med barn och par utan barn när det gäller kombinerad veckoarbetstid är överraskande små, påverkas arbetsfördelningen inom paret med största säkerhet av huruvida de har barn, och särskilt det yngsta barnets ålder (se figur 4):

- Ju yngre barnen i hushållet är, desto mindre troligt är det att *båda parter arbetar heltid*. I endast 24 procent av de hushåll som har barn under sex års ålder arbetar båda föräldrarna heltid. Motsvarande procenttal för hushåll utan barn är så högt som 40 procent.
- Hushåll där *mannen förvärsarbetar, men inte kvinnan* är störst (47 procent) i gruppen med barn under sex år. I gruppen "inga barn i hushållet" sjunker denna siffra till 27 procent.
- Att kvinnor arbetar deltid är klart relaterat till huruvida det finns barn i familjen. Bland de par som har barn i hushållet följer en fjärdedel modellen att *mannen arbetar heltid och kvinnan deltid*. Finns det inga barn i hemmet minskar den kombinationen till 15 procent.

Intressant nog har barn föga inverkan på huruvida paren – både kvinnor och män – önskar delta på

arbetsmarknaden. Flertalet par skulle föredra att båda parter hade en betald sysselsättning (åtminstone ett deltidsarbete), och det gäller oavsett om det finns barn i hushållet och oavsett det yngsta barnets ålder (se figur 4).

Men om det finns barn i hemmet, och i synnerhet om de är mycket små, finns det ett ökat intresse för arbetsarrangemang som innefattar deltidsarbete. Även om enbart 20 procent av paren följer modellen "mannen arbetar heltid, kvinnan deltid", förklarar 31 procent att de är intresserade av den här typen av arbetsfördelning. Däremot tycks det förhållandevis stora intresset för "båda parter arbetar deltid" vara oberoende av om det finns barn i hushållet.

Slutsatser

I denna skrift har vi fokuserat på deltagandet på arbetsmarknaden och antalet arbetstimmar när det gäller män och kvinnor som lever i parförhållanden. Undersökningen avslöjar att individuella beslut om förvärsarbete och antalet veckoarbetstimmar påverkas av och påverkar den andra parten. Det säger därför sig självt att det kan finnas en nära koppling mellan arbetsmarknadspolitiska åtgärder och sociala åtgärder som avser andra områden i livet.

Det står klart att parens nuvarande sysselsättningsfördelning inte motsvarar deras önskemål. Män och kvinnor strävar efter en mer jämlik fördelning av förvärsarbetet och antalet arbetstimmar, oavsett om det finns barn i hushållet och oavsett barnens ålder. Barnen och barnens ålder påverkar emellertid önskemålen om antal arbetstimmar: finns det små barn hemma föredrar många par att en part – vanligen kvinnan – arbetar deltid.

Dessa resultat bevisar att åtgärder som utformas för att göra det lättare att kombinera arbete med familjeansvar, liksom åtgärder som jämnar ut båda parter nuvarande deltagande på arbetsmarknaden, sannolikt kommer att välkomnas av en stor del av den nuvarande arbetskraften. Det finns nu två stora utmaningar inom arbetsmarknads- och familjepolitiken:

1. Den första utmaningen består i att göra det lättare för kvinnor med små barn att delta på arbetsmarknaden. Praktiskt sett skulle det kunna betyda en kvalitativ barnomsorg till en rimlig kostnad som också anpassas till kraven på en arbetsmarknad i förändring (såsom oregelbundna arbetstider).
2. Den andra utmaningen består i behovet av lämpliga arbetsvillkor som skulle kunna hjälpa kvinnor och män att lättare kombinera arbete och

familj. Att främja kvalitativa deltidsarbeten – för både kvinnor och män – är fortfarande en central fråga på det här området. Men om deltidsarbete skall bli ett effektivt sätt att förena arbete och familj, och om det skall främja lika möjligheter, krävs det att följande villkor uppfylls:

- Att det erbjuds och utnyttjas på alla kvalifikationsnivåer (och inte endast i lågkvalificerade jobb).
- Att det erbjuds till, främjas för och utnyttjas av både kvinnor och män.
- Att de personliga karriärmöjligheterna inte försämras i det långa loppet.
- Att ett rimligt socialt skydd tillhandahålls.
- Att det vid önskemål finns möjlighet att återgå till en heltidsanställning.

Om undersökningen "Framtidsutsikter på sysselsättningsområdet"

Denna undersökning genomfördes av Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor under sommaren och hösten 1998. Man gjorde 30 557 telefonintervjuer med personer mellan 16 och 64 år i EU:s 15 medlemsstater och Norge. Undersökningen ger information om de intervjuades aktuella situation såväl som deras framtida önskemål vad gäller sysselsättning. Vid tidpunkten för intervjuerna sade 43 procent av de icke-yrkesverksamma (7 749 av 17 908) att de inte önskar arbeta under de närmaste fem åren. Denna

grupp beaktades inte i de vidare analyserna. Om inte annat nämns härrör alla siffror i denna skrift från den här undersökningen om sysselsättningsutsikter.

Definitioner som används i texten:

Deltid = Färre än 35 timmar i veckan (om inte annat nämns).

Heltid = 35 timmar i veckan eller mer.

Denna skrift författades för Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor av Harald Bielenski och Josef Hartmann vid Infratest Burke Sozialforschung, München.

PUBLIKATIONER

Fondens publikationer finns till försäljning hos din lokala bokhandel, hos EU:s officiella försäljningsombud och vid Europeiska gemenskapernas publikationsbyrå, L-2985 Luxemburg (webbadress: www.eurofound.eu.int). Anges inget pris är dokumentet gratis och finns att hämta på fondens webbplats: www.eurofound.ie/publications/ eller tillhandahålls av fonden på begäran.

- 1. Heltids- eller deltidsarbete: verkligheten och olika alternativ** (sammanfattning)
EF/00/21
Finns på: ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV
- 2. Eget företagande: ett val eller en nödvändighet?** (sammanfattning)
EF/00/22
Finns på: ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV
- 3. Deltagandet på arbetsmarknaden: nu och i framtiden** (Labour market participation: now and in the future) (sammanfattning)
EF/00/19
Finns på: ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV

- 4. Employment options and labour market participation** (Valmöjligheter och deltagande på arbetsmarknaden) (rapport)
EF/00/26
Finns på: DE, FR, EN

- 5. Tidsbegränsningar och beslutsutrymme på arbetsplatserna inom Europeiska unionen** (sammanfattning)
EF/97/43
Finns på: ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV

- 6. Kvinnors och mäns arbetsförhållanden** (sammanfattning)
EF/97/59
Finns på: ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV

- 7. Bulletin med europeiska tidsstudier BEST**
Finns på: DE, EN, FR
Två utgåvor per år

- 8. Minskad arbetstid: en litterär översikt**
EF/98/11
Finns på: DE, EN, FR
18 EUR

- 9. Att främja sysselsättning: en handbok för god rådgivning och vägledning på sysselsättningsområdet**

EF/98/34

Finns på: ES, FR, IT, FI

- 10. Att leda en åldrande arbetsstyrka: en handbok för ett bra tillvägagångssätt**
EF/98/65

Finns på: ES, DE, EN, FR, FI

- 11. Bekämpning av åldersgränser på arbetsmarknaden** (sammanfattande rapport)
EF/97/18

Finns på: ES, DA, DE, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV

- 12. Linking welfare and work** (Att sammanlänka arbete och välfärd)
EF/98/53
Finns på: EN

FÖR YTTERLIGARE UPPLYSNINGAR

Ytterligare information om undersökningen "Framtidsutsikter på sysselsättningsområdet" finns på fondens webbplats (www.eurofound.ie), eller kontakta:

Dimitrios Politis

Sambandschef vid

informationsavdelningen

Tfn (353-1) 204 31 40

Fax (353-1) 282 64 56

E-post: dmp@eurofound.ie

Upphovsrätt: Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor.

Att mångfaldiga innehållet är tillåtet, utom i kommersiellt syfte, förutsatt att källan anges och en kopia sänds till fonden.

Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor,
Wyattville Road, Loughlinstown, Dublin 18, Irland.

Tfn (353-1) 204 31 00

Fax (353-1) 282 64 56/282 42 09

E-post: postmaster@eurofound.ie

EF/00/25/SV

BYRÅN FÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS
OFFICIELLA PUBLIKATIONER

L-2985 Luxembourg

ISBN 92-828-9637-4

9 789282 896372